

VASTAVAD MUUDATUSED TEISTES RAHVUSVAHELISTES STANDARDITES

Märkus. Allpool esitatakse vastavad muudatused teistes rahvusvahelistes standardites, mis tulenevad ISA 250 (muudetud) heakskiitmisest. Need muudatused jõustuvad ISAGA 250 (muudetud) samal ajal ja on märgitud muutustena võrreldes muudetavate rahvusvaheliste standardite viimaste kinnitatud versioonidega. Muudatuste joonealuste märkuste numbrid ei ole kooskõlas muudetavate rahvusvaheliste standarditega ja vaadata tuleks neid rahvusvahelisi standardeid. Vastavad muudatused on kiitnud heaks Audiitortevõtte järelevalve nõukogu, kes jõudis järeldusele, et vastavate muudatuste väljatöötamisel järgiti asjakohast menetlust ja avalikule huvile pöörati nõuetekohaselt tähelepanu.

ISQC 1 „Kvaliteedikontroll ettevõtete puhul, mis viivad läbi finantsaruannete auditeid ja ülevaatamisi ning muid kindlustandvaid ja seonduvaid teenuseid”

Rakendus- ja muu selgitav materjal

Töövõtu dokumentatsiooni konfidentsiaalsus, vastutav hoid, terviklikkus, juurdepääsetavus ja taasleitavus (vt lõik 46)

A56. Asjassepuutuvate eetikanõuetega kehtestatakse ettevõtte personalile kohustus jälgida kogu aeg töövõtu dokumentatsioonis sisalduva informatsiooni konfidentsiaalsust, välja arvatud juhul, kui klient on andnud spetsiifilise volituse informatsiooni avalikustamiseks või seaduses, regulatsioonis või asjassepuutuvates eetikanõuetes on sätestatud asjaomased kohustused.¹ Spetsiifilise seaduse või regulatsiooniga võidakse ettevõtte töötajatele panna täiendavaid kohustusi kliendi konfidentsiaalsuse säilitamiseks, seda eriti juhtudel, kus see puudutab isiklikku laadi andmeid.

ISA 210 „Auditi töövõtu tingimuste kokkuleppimine”

Rakendus- ja muu selgitav materjal

Auditi töövõtu tingimuste kokkuleppimine

A26. Kui asjassepuutuv, võib auditi töövõtukirja lisada ka järgmisi punkte:

- korralduslikud kokkulepped teiste audiitorite ja ekspertide kaasamise kohta mõnede auditi aspektide osas;
- korralduslikud kokkulepped majandusüksuse siseaudiitorite ja muude töötajate kaasamise kohta;
- eelmise audiitoriga (kui on) tehtavad korralduslikud kokkulepped esmakordse auditi korral;
- viide seaduse, regulatsiooni või asjassepuutuvate eetikanõuete kohastele audiitori kohustustele, mis käsitlevad raporteerimist seaduste ja regulatsioonidega seoses tuvastatud või kahtlustatavast mittevastavusest asjakohasele ametivõimule väljaspool majandusüksust, ja nende kohustuste kirjeldus;
- audiitori vastutuse piirang sellise võimaluse olemasolu korral;
- viide mis tahes täiendavatele kokkulepetele audiitori ja majandusüksuse vahel;
- mis tahes kohustused anda auditi töötabereid teistele isikutele.

Auditi töövõtukirja näidis on toodud lisas 1.

ISA 220 „Finantsaruannete auditi kvaliteedikontroll”

Rakendus- ja muu selgitav materjal

Kliendisuhete ja auditi töövõttude aktsepteerimine ja jätkamine (vt lõik 12)

A8a. Seadused, regulatsioonid või asjassepuutuvad eetikanõuded² võivad ette näha, et audiitor on kohustatud enne töövõtu aktsepteerimist taotlema eelmiselt audiitorilt teada oleva info esitamist mis tahes faktide või asjaolude kohta, mida audiitor peab eelmise audiitori hinnangul teadma enne otsustamist, kas töövõtt aktsepteerida või mitte. Teatud juhtudel võib eelmine audiitor olla kohustatud esitama väljapakutud järgmise audiitori taotluse korral talle informatsiooni seoses tuvastatud või kahtlustatava

¹ Vt näiteks IESBA koodeksi punktid 140.7 ja 225.35.

² Vt näiteks IESBA koodeksi punkt 210.14.

mittevastavusega seadustele ja regulatsioonidele. Näiteks kui eelmine audiitor on seaduste ja regulatsioonidega seoses tuvastatud või kahtlustatava mittevastavuse tulemusena töövõttust taandunud, on IESBA koodeksis ette nähtud, et eelmine audiitor on kohustatud esitama väljapakutud järgmise audiitori taotluse korral kõik sellised faktid ja muu info sellise mittevastavuse kohta, mida väljapakutud järgmine audiitor peaks eelmise audiitori arvates teadma enne otsustamist, kas auditi määramine aktsepteerida või mitte.³

ISA 240 „Audiitori kohustused finantsaruannete auditeerimisel seoses pettusega”

Sissejuhatus

Vastutus pettuse ärahoidmise ja avastamise eest

Audiitori kohustused

[...]

8a. Audiitoril võib seaduste, regulatsioonide või asjassepuutuvate eetikaalaste nõuete kohaselt olla täiendavaid kohustusi seoses majandusüksuse vastavusega seadustele ja regulatsioonidele, sealhulgas pettusega, mis võivad erineda käesolevast ISAst ja teistest ISAdest või minna nende nõuetest kaugemale, näiteks: (vt lõik A5a)

- (a) vastamine tuvastatud või kahtlustatavale mittevastavusele seaduste ja regulatsioonide osas, sealhulgas nõuded konkreetsele infovahetusele juhtkonnaga ja nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, hindamine, kas nende mittevastavusele antud vastus oli asjakohane, ja kindlaksmääramine, kas edasine tegevus on vajalik;
- (b) seaduste ja regulatsioonide puhul tuvastatud või kahtlustatava mittevastavuse kohta info edastamine teistele audiitoritele (nt grupi finantsaruannete auditi korral) ja
- (c) dokumentatsiooni puuduvad nõuded seoses tuvastatud või kahtlustatava mittevastavusega seadustele ja regulatsioonidele.

Täiendavate kohustuste täitmine võib anda edasist infot, mis on audiitori töö puhul asjassepuutuv vastavalt käesolevale standardile ja muudele ISAdele (nt seoses juhtkonna või nende, kelle ülesandeks on valitsemine, aususega).

Nõuded

Infovahetus juhtkonnaga ja nendega, kelle ülesandeks on valitsemine

40. Juhul kui audiitor on tuvastanud pettuse või on omandanud informatsiooni, mis viitab sellele, et võib eksisteerida pettus, peab audiitor vahetama infot nende asjaolude kohta õigeaegselt juhtkonna asjakohase tasemega, välja arvatud juhul, kui see on seaduse või regulatsiooni alusel keelatud, selleks, et informeerida neid, kellel on esmane vastutus pettuse ärahoidmise ja avastamise eest asjaoludest, mis on asjassepuutuvad nende vastutuste seisukohast. (vt lõigud A59a–A60)

41. Välja arvatud juhul, kui kõik need, kelle ülesandeks on valitsemine, on kaasatud majandusüksuse juhtimisse, siis kui audiitor on tuvastanud pettuse või kahtlustab pettust, millesse on kaasatud:

- (a) juhtkond;
- (b) töötajad, kellel on märkimisväärne roll sisekontrollis, või
- (c) teised olukorras, kus pettuse tulemuseks on finantsaruannete oluline väärkajastamine,

peab audiitor vahetama infot nende asjaolude kohta õigeaegselt isikutega, kelle ülesandeks on valitsemine. Juhul kui audiitor kahtlustab pettust, millesse on kaasatud juhtkond, vahetab audiitor infot selliste kahtluste kohta nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, ning arutab nendega auditi lõpetamiseks vajalike auditiprotseduuride olemust, ajastust ja ulatust. Selline infovahetus nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, on nõutav, välja arvatud juhul, kui infovahetus on seaduse või regulatsiooni alusel keelatud. (vt lõigud A59a, A61–A63)

³ Vt näiteks IESBA koodeksi punkt 225.31.

42. Audiitor peab vahetama infot nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, mis tahes muude pettusega seotud asjaolude kohta, mis audiitori otsustuse kohaselt on nende vastutuse seisukohast asjassepuutuvad, välja arvatud juhul, kui see on seaduse või regulatsiooni alusel keelatud. (vt lõigud A59a, A64)

Pettusest raporteerimine asjakohasele ametivõimule väljaspool majandusüksust

43. Juhul kui audiitor on tuvastanud pettuse või kahtlustab seda, peab audiitor kindlaks määrama, kas seadustes, regulatsioonides või asjassepuutuvates eetikaalastes nõuetes: (vt lõigud A65–A67)
- (a) nõutakse audiitorilt raporteerimist asjakohasele ametivõimule väljaspool majandusüksust;
- (b) kehtestatakse kohustused, mille kohaselt võib raporteerimine asjakohasele ametivõimule väljaspool majandusüksust olla antud tingimustes asjakohane.

Rakendus- ja muu selgitav materjal

Vastutus pettuse ärahoidmise ja avastamise eest

Audiitori kohustused (vt lõik 8a)

A5a. Seadused, regulatsioonid või asjassepuutuvad eetikanõuded võivad nõuda audiitorilt täiendavate protseduuride läbiviimist ja täiendavate meetmete rakendamist. Näiteks nõutakse rahvusvahelise arvestuseksperide eetikakoodeksi nõukogu avaldatud kutseliste arvestuseksperide eetikakoodeksis (IESBA koodeks) audiitorilt sammude astumist, et vastata seaduste ja regulatsioonidega seoses tuvastatud või kahtlustatavale mittevastavusele ning kindlaks määrata, kas edasine tegevus on vajalik. Need sammud võivad hõlmata seaduste või regulatsioonidega seoses tuvastatud või kahtlustatava mittevastavuse kohta info edastamist teistele grupi audiitoritele, sealhulgas grupi töövõtupartnerile, komponendi audiitoritele või teistele audiitoritele, kes teevad grupi komponentides tööd muul eesmärgil kui grupi finantsaruannete auditeerimine.⁴

Infovahetus juhtkonnaga ja nendega, kelle ülesandeks on valitsemine (vt lõigud 40–42)

A59a. Teatud jurisdiktsioonides võib seadus või regulatsioon piirata audiitori infovahetust teatud asjaolude kohta juhtkonnaga ja nendega, kelle ülesandeks on valitsemine. Seadus või regulatsioon võib konkreetselt keelata infovahetuse või muu tegevuse, mis võib kahjustada asjakohase ametivõimu poolt läbi viidavat tegeliku või kahtlustatava ebaseadusliku tegevuse uurimist, sealhulgas majandusüksuse hoiatamise, näiteks kui audiitor on kohustatud raporteerima pettusest asjakohasele ametivõimule vastavalt rahapesuvastast võitlust käsitlevatele õigusaktidele. Neis olukordades võivad küsimused, mida audiitor kaalub, olla keerulised ja audiitor võib pidada asjakohaseks küsida juriidilist nõu.

Pettusest raporteerimine asjakohasele ametivõimule väljaspool majandusüksust (vt lõik 43)

- A65. ISAs 250 (muudetud)⁵ antakse täiendavaid juhiseid seoses audiitori otsusega, kas raporteerimine seaduste või regulatsioonidega seoses tuvastatud või kahtlustatavast mittevastavusest asjakohasele ametivõimule väljaspool majandusüksust on nendes tingimustes nõutav või asjakohane, sealhulgas esitatakse kaalutlused audiitori konfidentsiaalsuskohustuse kohta.
- A66. Lõigus 43 nõutud otsuse tegemine võib hõlmata keerulisi kaalutlusi ja kutsealaseid otsustusi. Seetõttu võib audiitor kaaluda konsulteerimist sisemiselt (nt ettevõttes või võrgustiku ettevõttes) või konfidentsiaalselt reguleerijaga või kutseühendusega (välja arvatud juhul, kui see on seaduse või regulatsiooniga keelatud või rikuks konfidentsiaalsuskohustust). Audiitor võib ka kaaluda õigusabi hankimist, et saada aru audiitori valikuvariantidest ja konkreetse toimimisviisi valimise kutsealastest või juriidilistest tagajärgedest.

⁴ Vt näiteks IESBA koodeksi punktid 225.21–225.22.

⁵ ISA 250 (muudetud) „Seaduste ja regulatsioonidega arvestamine finantsaruannete auditi puhul”, lõigud A28–A34.

ISA 260 (muudetud) „Infovahetus nendega, kelle ülesandeks on valitsemine”

Sissejuhatus

Infovahetuse roll

7. Teatud jurisdiktsioonides võib seadus või regulatsioon piirata audiitori infovahetust teatud asjaolude kohta nendega, kelle ülesandeks on valitsemine. Seadus või regulatsioon võib spetsiifiliselt keelata infovahetuse või muu tegevuse, mis võiks takistada tegeliku või kahtlustatava seadusvastase teo uurimist asjakohase ametiasutuse poolt, sealhulgas majandusüksuse hoiatamise, näiteks kui audiitor on kohustatud raporteerima tuvastatud või kahtlustatavast mittevastavusest asjakohasele ametivõimule vastavalt rahapesuvastast võitlust käsitlevatele õigusaktidele. Nendel juhtudel võivad audiitori kaalutavad küsimused olla keerulised ja audiitor võib pidada asjakohaseks hankida juriidilist nõu.

ISA 450 „Auditi käigus tuvastatud väärkajastamiste hindamine”

Nõuded

Info edastamine väärkajastamiste kohta ja nende parandamine

8. Audiitor peab edastama õigeaegselt infot kõikide auditi käigus akumuleeritud väärkajastamiste kohta asjakohasele juhtkonna tasandile, kui see ei ole seaduse või regulatsiooniga keelatud.⁶ Audiitor peab paluma juhtkonnal need vead parandada. (vt lõigud A7–A9)

Rakendus- ja muu selgitav materjal

Info edastamine väärkajastamiste kohta ja nende parandamine (vt lõigud 8–9)

- A11. Teatud jurisdiktsioonides võib seadus või regulatsioon piirata teatud väärkajastamiste kohta info edastamist audiitori poolt juhtkonnale või teistele inimestele majandusüksuses. Seaduse või regulatsiooniga võidakse spetsiifiliselt keelata info edastamine või muu toiming, mis võib kahjustada asjakohase ametivõimu poolt läbiviidavat aset leidnud või kahtlustatava ebaseadusliku tegevuse uurimist, sealhulgas majandusüksuse hoiatamine, näiteks kui audiitor on kohustatud raporteerima tuvastatud või kahtlustatavast mittevastavusest asjakohasele ametivõimule vastavalt rahapesuvastast võitlust käsitlevatele õigusaktidele. Nendel juhtudel võivad küsimused, mida audiitor kaalub, olla keerulised ja audiitor võib pidada asjakohaseks küsida juriidilist nõu.

ISA 500 „Auditi tõendusmaterjal”

Nõuded

Auditi tõendusmaterjalina kasutatav informatsioon

7. Auditiprotseduuride väljatöötamisel ja läbiviimisel peab audiitor võtma arvesse auditi tõendusmaterjalina kasutatava informatsiooni asjassepuutuvust ja usaldusväärust. (vt lõigud A26–A33a)

Rakendus- ja muu selgitav materjal

Auditi tõendusmaterjalina kasutatav informatsioon

Asjassepuutuvus ja usaldusväärus (vt lõik 7)

- A26. Kuigi auditi tõendusmaterjal hangitakse eelkõige auditi käigus läbiviidavatest auditiprotseduuridest, nagu on märgitud lõigus A1, võib see hõlmata ka muudest allikatest hangitud informatsiooni, näiteks teatud tingimustel eelnevatest audititest, ettevõtte kvaliteedikontrolli protseduuridest kliendi aktsepteerimise ja kliendiga jätkamise kohta ning teatud seaduse, regulatsiooni või asjassepuutuvate eetikaalaste nõuete kohaste täiendavate kohustuste järgimisest (nt seoses majandusüksuse mittevastavusega seadustele ja regulatsioonidele). Kogu auditi tõendusmaterjali kvaliteeti mõjutab selle aluseks oleva informatsiooni asjassepuutuvus ja usaldusväärus.

- A33a. ISAs 250 (muudetud)⁷ antakse täiendavaid juhiseid audiitori kohustuse kohta järgida seaduse, regulatsiooni või asjassepuutuvate eetikaalaste nõuete kohaseid täiendavaid kohustusi seoses

⁶ ISA 260 (muudetud) „Infovahetus nendega, kelle ülesandeks on valitsemine”, lõik 7.

⁷ ISA 250 (muudetud) „Seaduste ja regulatsioonidega arvestamine finantsaruannete auditi puhul”, lõik 9.

majandusüksuse puhul tuvastatud või kahtlustatava mittevastavusega seadustele ja regulatsioonidele, mis võib anda edasist infot, mis on audiitori töö puhul asjassepuutuv vastavalt ISAdele, ja hinnata sellise mittevastavuse mõju auditi muude aspektide suhtes.

ISRE 2400 (muudetud) „Möödunud perioodide finantsaruannete ülevaatamise teenus”

Nõuded

Töövõtu läbiviimine

Protseduuride kavandamine ja läbiviimine

48. Praktiseerija järelepäringud juhtkonnale ja teistele isikutele majandusüksuses (nagu asjakohane) peavad hõlmama järgmist (vt lõiked A84–A87a):

[...]

(d) tegeliku, kahtlustatava või väidetava käitumise olemasolu:

- (i) pettus või ebaseaduslik tegevus, mis mõjutab majandusüksust, ja
- (ii) selliste õigusnormide mittejärgimine, millel on üldise arvamuse kohaselt otsene mõju finantsaruannete oluliste summade ja avalikustatud informatsiooni kindlaksmääramisele, näiteks maksu- ja pensionialased õigusnormid;

Pettus ja õigusnormide mittejärgimine

52. Juhul kui on viiteid, et majandusüksuses on toimunud pettus või õigusnormide mittejärgimine, või kui seda kahtlustatakse, peab praktiseerija:

- (a) vahetama selle kohta infot juhtkonna asjakohase tasandiga või valitsemisülesandega isikutele (nagu asjakohane), välja arvatud juhul, kui see on õigusnormide kohaselt keelatud; (vt lõige A91a)
- (b) nõudma juhtkonnalt finantsaruannetele avalduva mõju (kui on) hindamist;
- (c) kaaluma, millist mõju (kui on) avaldab juhtkonna hinnang tuvastatud või kahtlustatava pettuse või õigusnormide mittejärgimise mõju kohta, mis esitatakse praktiseerijale, praktiseerija kokkuvõttele finantsaruannete kohta või praktiseerija aruandele, ja
- (d) tegema kindlaks, kas õigusnormides või asjassepuutuvates eetikanõuetes:(vt lõiked A92–A92d)
 - (i) nõutakse praktiseerijalt teatamist asjakohasele ametivõimule väljaspool majandusüksust;
 - (ii) kehtestatakse kohustused, mille kohaselt võib teatamine asjakohasele ametivõimule väljaspool majandusüksust olla antud tingimustes asjakohane.

Rakendus- ja muu selgitav materjal

Töövõtu läbiviimine

Protseduuride kavandamine ja läbiviimine (vt lõiked 47, 55)

Järelepäringud (vt lõiked 46–48)

A87a. Praktiseerijal võib õigusnormide või asjassepuutuvate eetikanõuete kohaselt olla täiendavaid kohustusi seoses majandusüksuse vastavusega õigusnormidele, sealhulgas pettusega, mis võivad erineda käesolevast ISREst või minna selle nõuetest kaugemale, näiteks:

- (a) vastamine õigusnormide puhul tuvastatud või kahtlustatavale mittevastavusele, sealhulgas nõuded konkreetsele infovahetusele juhtkonna ja valitsemisülesandega isikutega, ning kaalumise, kindlaksmääramine, kas edasine tegevus on vajalik;
- (b) õigusnormide puhul tuvastatud või kahtlustatava mittevastavuse kohta info edastamine audiitorile, näiteks grupi töövõtupartnerile,⁸ ja

⁸ Vt näiteks IESBA koodeksi punktid 225.44–225.48.

(c) dokumenteerimise nõuded seoses tuvastatud või kahtlustatava mittevastavusega õigusnormidele.

Täiendavate kohustuste täitmine võib anda edasist infot, mis on praktiseerija töö puhul asjassepuutuv vastavalt käesolevale ISRE-le (nt seoses juhtkonna või valitsemisülesandega isikute aususega).

Konkreetsete tingimuste käsitlemiseks ettenähtud protseduurid

Pettus ja õigusnormide mittejärgimine (vt lõike 52 punktid a ja d)

Infovahetus valitsemisülesandega isikutega

A91a. Teatud jurisdiktsioonides võivad õigusnormid piirata praktiseerija infovahetust teatud asjaolude kohta juhtkonnaga või valitsemisülesandega isikutega. Õigusnormid võivad konkreetselt keelata infovahetuse või muu tegevuse, mis võib kahjustada asjakohase ametivõimu poolt läbi viidavat tegeliku või kahtlustatava ebaseadusliku tegevuse uurimist, sealhulgas majandusüksuse hoiatamise, näiteks kui praktiseerija on kohustatud teatama tuvastatud või kahtlustatavast mittevastavusest õigusnormidele asjakohasele ametivõimule vastavalt rahapesuvastast võitlust käsitlevatele õigusaktidele. Neis olukordades võivad küsimused, mida praktiseerija kaalub, olla keerulised ja praktiseerija võib pidada asjakohaseks küsida õiguslast nõu.

Õigusnormidega seoses tuvastatud või kahtlustatavast mittevastavusest teatamine asjakohasele ametivõimule väljaspool majandusüksust

A92. Õigusnormidega seoses tuvastatud või kahtlustatavast mittevastavusest teatamine asjakohasele ametivõimule väljaspool majandusüksust võib olla nendes tingimustes nõutav või asjakohane, sest:

- (a) õigusnormid või asjassepuutuvad eetikanõuded nõuavad praktiseerijalt teatamist;
- (b) praktiseerija on otsustanud, et teatamine on vastavalt asjassepuutuvatele eetikanõuetele asjakohane meede vastuseks tuvastatud või kahtlustatavale mittevastavusele (vt lõige A92a), või
- (c) õigusnormid või asjassepuutuvad eetikanõuded annavad praktiseerijale õiguse seda teha (vt lõige A92b).

-

A92a. Teatud juhtudel võivad asjassepuutuvad eetikanõuded näha ette, et praktiseerija peab teatama või kaaluma, kas tuvastatud või kahtlustatavast pettusest või õigusnormidele mittevastavusest teatamine asjakohasele ametivõimule väljaspool majandusüksust on nendes tingimustes asjakohane meede. Näiteks nõutakse IESBA koodeksis praktiseerijalt sammude astumist, et vastata õigusnormidega seoses tuvastatud või kahtlustatavale mittevastavusele, ja kaalumist, kas edasine tegevus on vajalik, mis võib hõlmata teatamist asjakohasele ametivõimule väljaspool majandusüksust.⁹ IESBA koodeksis selgitatakse, et sellist teatamist ei peetaks IESBA koodeksi alusel konfidentsiaalsuskohustuse rikkumiseks.¹⁰

A92b. Isegi kui õigusnormid või asjassepuutuvad eetikanõuded ei sisalda nõudeid, mis käsitlevad tuvastatud või kahtlustatava mittevastavuse kohta teatamist, võivad need anda praktiseerijale õiguse teatada tuvastatud või kahtlustatavast pettusest või mittevastavusest õigusnormidele asjakohasele ametivõimule väljaspool majandusüksust.

A92c. Muudes olukordades võib õigusnormidega seoses tuvastatud või kahtlustatavast mittevastavusest teatamine asjakohasele ametivõimule väljaspool majandusüksust olla välistatud õigusnormide või asjassepuutuvate eetikanõuete kohase praktiseerija konfidentsiaalsuskohustuse tõttu.

A92d. Lõike 52 punktis d nõutud otsuse tegemine võib hõlmata keerulisi kaalutlusi ja kutsealaseid otsustusi. Seetõttu võib praktiseerija kaaluda konsulteerimist sisemiselt (nt ettevõttes või võrgustiku ettevõttes) või konfidentsiaalselt reguleerijaga või kutseühendusega (välja arvatud juhul, kui see on õigusnormide kohaselt keelatud või rikuks konfidentsiaalsuskohustust). Samuti võib praktiseerija kaaluda õiguslase nõu küsimist, et saada aru praktiseerija valikuvariantidest ja konkreetse toimimisviisi valimise kutsealastest või õiguslikest tagajärgedest.

⁹ Vt näiteks IESBA koodeksi punktid 225.51–225.52.

¹⁰ Vt näiteks IESBA koodeksi punktid 140.7 ja 225.53.

ISAE 3000 (muudetud) „Kindlustandardid töövõtted, mis on muud kui möödunud perioodide finantsinformatsiooni auditid või ülevaated”

Nõuded

Töövõtu planeerimine ja läbiviimine

Aluseks olevast käsitletavast küsimusest ja muudest töövõtu asjaoludest arusaamine

45. Praktiseerija peab tegema asjaomas(t)elt osapool(t)elt järelepärimisi järgmistes küsimustes:
- (a) kas neil on teavet mis tahes tegeliku, kahtlustatava või väidetava tahtliku väärkajastamise või seadustele ja regulatsioonidele mittevastavuse kohta, mis mõjutab käsitletava küsimuse osas esitatud informatsiooni; (vt lõigud A101–A101a)
 - (b) kas vastutaval osapoolel on siseauditi funktsioon, ja kui see on nii, siis teha täiendavaid järelepärimisi, et omandada arusaamine siseauditi funktsiooni tegevustest ja peamistest leidudest seoses käsitletava küsimuse osas esitatud informatsiooniga, ja
 - (c) kas vastutav osapool on kasutanud mis tahes eksperte käsitletava küsimuse osas esitatud informatsiooni ettevalmistamisel.

Muud infovahetuse kohustused

78. Praktiseerija peab kaaluma, kas töövõtu tingimuste kohaselt ja muudel töövõtu asjaoludel on talle teatavaks saanud mis tahes asjaolu, mis tuleb edastada vastutavale osapoolle, mõõtjale, hindajale, kaasavale osapoolle, isikutele, kelle ülesandeks on valitsemine, või teistele. (Vt lõigud A192–A192f)

Rakendus- ja muu selgitav materjal

Töövõtu planeerimine ja läbiviimine

Arusaamine töövõtu asjaoludest (vt lõigud 45–47R)

A101a. Praktiseerijal võib seaduste, regulatsioonide või asjassepuutuvate eetikanõuete kohaselt olla täiendavaid kohustusi seoses majandusüksuse vastavusega seadustele ja regulatsioonidele, mis võivad erineda praktiseerija kohustustest vastavalt käesolevale ISAE-le või minna nendest kaugemale, näiteks:

- (a) vastamine tuvastatud või kahtlustatavale mittevastavusele seaduste ja regulatsioonide osas, sealhulgas nõuded konkreetsele infovahetusele juhtkonna ja isikutega, kelle ülesandeks on valitsemine, ja kaalumise, kas edasine tegevus on vajalik;
- (b) seaduste ja regulatsioonide puhul tuvastatud või kahtlustatava mittevastavuse kohta info edastamine audiitorile¹¹ ja
- (c) dokumentatsiooni puudutavad nõuded seoses tuvastatud või kahtlustatava mittevastavusega seadustele ja regulatsioonidele.

Täiendavate kohustuste täitmine võib anda edasist infot, mis on praktiseerija töö puhul asjassepuutuv vastavalt käesolevale ISAE-le ja muudele ISAEdele (nt seoses vastutava osapoolle või nende, kelle ülesandeks on valitsemine, aususega). Lõikudes A192a–A192e käsitletakse täiendavalt seaduste, regulatsioonide ja asjassepuutuvate eetikanõuete kohaseid praktiseerija kohustusi seoses infovahetusega ja teatamisega seaduste ja regulatsioonide puhul tuvastatud või kahtlustatava mittevastavuse kohta.

Muud infovahetuse kohustused (vt lõik 78)

Infovahetus juhtkonnaga ja isikutega, kelle ülesandeks on valitsemine

A192a. Asjassepuutuvad eetikanõuded võivad hõlmata nõuet raporteerida tuvastatud või kahtlustatavast mittevastavusest seadustele ja regulatsioonidele asjakohasele juhtkonna tasandile või nendele, kelle ülesandeks on valitsemine. Teatud jurisdiktsioonides võib seadus või regulatsioon piirata praktiseerija infovahetust teatud asjaolude kohta vastutava osapoollega või isikutega, kelle ülesandeks on valitsemine. Seadus või regulatsioon võib spetsiifiliselt keelata infovahetuse või muu tegevuse, mis võib kahjustada asjakohase ametivõimu poolt läbi viidavat tegeliku või kahtlustatava ebaseadusliku tegevuse uurimist, sealhulgas majandusüksuse hoiatamise, näiteks kui praktiseerija on kohustatud

¹¹ Vt näiteks IESBA koodeksi punktid 225.44–225.48.

raporteerima tuvastatud või kahtlustatavast mittevastavusest asjakohasele ametivõimule vastavalt rahapesuvastast võitlust käsitlevatele õigusaktidele. Neis olukordades võivad küsimused, mida praktiseerija kaalub, olla keerulised ja praktiseerija võib pidada asjakohaseks küsida juriidilist nõu.

Seaduste ja regulatsioonidega seoses tuvastatud või kahtlustatavast mittevastavusest raporteerimine asjakohasele ametivõimule väljaspool majandusüksust

A192b. Seaduse, regulatsiooni või asjassepuutuvate eetikanõuetega võidakse:

- (a) ette näha, et praktiseerija on kohustatud raporteerima seaduste ja regulatsioonidega seoses tuvastatud või kahtlustatavast mittevastavusest asjakohasele ametivõimule väljaspool majandusüksust;
- (b) kehtestada kohustused, mille kohaselt võib raporteerimine asjakohasele ametivõimule väljaspool majandusüksust olla nendes tingimustes asjakohane.¹²

A192c. Seaduste ja regulatsioonidega seoses tuvastatud või kahtlustatavast mittevastavusest raporteerimine asjakohasele ametivõimule väljaspool majandusüksust võib olla nendes tingimustes nõutav või asjakohane, sest:

- (a) seadused, regulatsioonid või asjassepuutuvad eetikanõuded nõuavad praktiseerijalt teatamist;
- (b) praktiseerija on otsustanud, et raporteerimine on vastavalt asjassepuutuvatele eetikanõuetele asjakohane meede vastuseks tuvastatud või kahtlustatavale mittevastavusele, või
- (c) seadused, regulatsioonid või asjassepuutuvad eetikanõuded annavad praktiseerijale õiguse seda teha.

A192d. Seaduste ja regulatsioonidega seoses tuvastatud või kahtlustatavast mittevastavusest raporteerimine vastavalt seadusele, regulatsioonidele või asjassepuutuvatele eetikanõuetele võib hõlmata seadustele ja regulatsioonidele mittevastavust, millega praktiseerija kokku puutub või millest teda teavitatakse töövõtu läbiviimisel, kuid mis ei pruugi mõjutada käsitletava küsimuse osas esitatud informatsiooni. Käesoleva ISAE kohaselt ei eeldata praktiseerijalt muude seaduste ja regulatsioonide mõistmist peale nende, mis mõjutavad käsitletava küsimuse osas esitatud informatsiooni. Seadused, regulatsioonid või asjassepuutuvad eetikanõuded võivad siiski eeldada, et praktiseerija kasutab sellisele mittevastavusele vastamisel teadmisi, kutsealast otsustust ja asjatundlikkust. Seda, kas teatud toiming kujutab endast tegelikku mittevastavust või mitte, otsustab kohus või muu asjakohane otsustusorgan.

A192e. Teatud olukordades võib seaduste ja regulatsioonidega seoses tuvastatud või kahtlustatavast mittevastavusest raporteerimine asjakohasele ametivõimule väljaspool majandusüksust olla välistatud seaduse, regulatsiooni või asjassepuutuvate eetikanõuete kohase praktiseerija konfidentsiaalsuskohustuse tõttu. Muudel juhtudel ei peeta tuvastatud või kahtlustatavast mittevastavusest raporteerimist asjakohasele ametivõimule väljaspool majandusüksust asjassepuutuvate eetikanõuete kohase konfidentsiaalsuskohustuse rikkumiseks.¹³

A192f. Praktiseerija võib kaaluda konsulteerimist sisemiselt (nt ettevõttes või võrgustiku ettevõttes), juriidilise nõu küsimist, et saada aru konkreetse toimimisviisi valimise kutsealastest või juriidilistest tagajärgedest, või konsulteerimist konfidentsiaalselt reguleerijaga või kutseühendusega (välja arvatud juhul, kui see on seaduse või regulatsiooniga keelatud või rikku konfidentsiaalsuskohustust).¹⁴

ISRS 4410 (muudetud) „Töövõttud finantsinformatsiooni koostamiseks”

Nõuded

Eetikanõuded

21. Praktiseerija peab järgima asjassepuutuvaid eetikanõuded. (Vt lõigud A19–A21e)

Infovahetus juhtkonnaga ja nendega, kelle ülesandeks on valitsemine

¹² Vt näiteks IESBA koodeksi punktid 225.51–225.52.

¹³ Vt näiteks IESBA koodeksi punktid 140.7 ja 225.53.

¹⁴ Vt näiteks IESBA koodeksi punkt 225.55.

27. Praktiseerija peab vahetama juhtkonnaga või, kui asjakohane, nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, finantsinformatsiooni koostamise töövõtu käigus õigeaegselt infot kõikide töövõttu puudutavate asjaolude kohta, mis on praktiseerija kutsealase otsustuse kohaselt piisavalt tähtsad, et juhtkond või, kui asjakohane, need, kelle ülesandeks on valitsemine, nendele asjaoludele tähelepanu pööraksid. (Vt lõigud A41–A41a)

Eetikanõuded (vt lõik 21)

Seaduste ja regulatsioonidega seoses tuvastatud või kahtlustatavast mittevastavusest teatamine asjakohasele ametivõimule väljaspool majandusüksust

A21a. Seaduse, regulatsiooni või asjassepuutuvate eetikanõuetega võidakse:

- (a) ette näha, et praktiseerija on kohustatud teatama seaduste ja regulatsioonidega seoses tuvastatud või kahtlustatavast mittevastavusest asjakohasele ametivõimule väljaspool majandusüksust;
- (b) kehtestada kohustused, mille kohaselt võib teatamine asjakohasele ametivõimule väljaspool majandusüksust olla nendes tingimustes asjakohane.¹⁵

A21b. Seaduste või regulatsioonidega seoses tuvastatud või kahtlustatavast mittevastavusest teatamine asjakohasele ametivõimule väljaspool majandusüksust võib olla nendes tingimustes nõutav või asjakohane, sest:

- (a) seadused, regulatsioonid või asjassepuutuvad eetikanõuded nõuavad praktiseerijalt teatamist;
- (b) praktiseerija on otsustanud, et teatamine on vastavalt asjassepuutuvatele eetikanõuetele asjakohane meede vastuseks tuvastatud või kahtlustatavale mittevastavusele, või
- (c) seadused, regulatsioonid või asjassepuutuvad eetikanõuded annavad praktiseerijale õiguse seda teha.

A21c. Käesoleva ISRSi lõigu 28 kohaselt ei eeldata praktiseerijalt muude seaduste ja regulatsioonide mõistmist kui selle, mis on vajalik finantsinformatsiooni koostamise töövõtu läbiviimiseks. Seadused, regulatsioonid või asjassepuutuvad eetikanõuded võivad siiski eeldada, et praktiseerija kasutab sellisele tuvastatud või kahtlustatavale mittevastavusele vastamisel teadmisi, kutsealast otsustust ja asjatundlikkust. Seda, kas teatud toiming kujutab endast tegelikku mittevastavust või mitte, otsustab kohus või muu asjakohane otsustusorgan.

A21d. Teatud olukordades võib seaduste ja regulatsioonidega seoses tuvastatud või kahtlustatavast mittevastavusest teatamine asjakohasele ametivõimule väljaspool majandusüksust olla välistatud seaduse, regulatsiooni või asjassepuutuvate eetikanõuete kohase praktiseerija konfidentsiaalsuskohustuse tõttu. Muudel juhtudel ei peeta tuvastatud või kahtlustatavast mittevastavusest teatamist asjakohasele ametivõimule väljaspool majandusüksust asjassepuutuvate eetikanõuete kohase konfidentsiaalsuskohustuse rikkumiseks.¹⁶

A21e. Praktiseerija võib kaaluda konsulteerimist sisemiselt (nt ettevõttes või võrgustiku ettevõttes), juriidilise nõu küsimist, et saada aru konkreetse toimimisviisi valimise kutsealastest või juriidilistest tagajärgedest, või konsulteerimist konfidentsiaalselt reguleerijaga või kutseühendusega (välja arvatud juhul, kui see on seaduse või regulatsiooniga keelatud või rikuks konfidentsiaalsuskohustust).¹⁷

Infovahetus juhtkonnaga ja nendega, kelle ülesandeks on valitsemine (vt lõik 27)

A41a. Asjassepuutuvad eetikanõuded võivad hõlmata nõuet teatada tuvastatud või kahtlustatavast mittevastavusest seadustele ja regulatsioonidele asjakohasele juhtkonna tasandile või nendele, kelle ülesandeks on valitsemine. Teatud jurisdiktsioonides võivad õigusnormid piirata praktiseerija infovahetust teatud asjaolude kohta juhtkonnaga või nendega, kelle ülesandeks on valitsemine. Seadus või regulatsioon võib konkreetselt keelata infovahetuse või muu tegevuse, mis võib kahjustada asjakohase ametivõimu poolt läbi viidavat tegelikku või kahtlustatava ebaseadusliku tegevuse uurimist, sealhulgas majandusüksuse hoiatamise, näiteks kui praktiseerija on kohustatud teatama tuvastatud või kahtlustatavast mittevastavusest asjakohasele ametivõimule vastavalt rahapesuvastast võitlust

¹⁵ Vt näiteks IESBA koodeksi punktid 225.51–225.52.

¹⁶ Vt näiteks IESBA koodeksi punktid 140.7 ja 225.53.

¹⁷ Vt näiteks IESBA koodeksi punkt 225.55.

käsitlevatele õigusaktidele. Neis olukordades võivad küsimused, mida praktiseerija kaalub, olla keerulised ja praktiseerija võib pidada asjakohaseks küsida juriidilist nõu.

VASTAVAD MUUDATUSED ISAs 700 (MUUDETUD) „ARVAMUSE KUJUNDAMINE JA ARUANDLUS FINANTSARUANNETE KOHTA”

Märkus. Allpool esitatakse vastavad muudatused ISAs 700 (muudetud), mis tulenevad ISA 800 (muudetud) heakskiitmisest. Need muudatused jõustuvad ISAGA 800 (muudetud) ning uute ja muudetud audiitori aruandluse standarditega samal ajal.

Teksti on vajaduse korral lisatud ka ISAst 720 (muudetud) ja avalikustatava informatsiooni projektidest tulenevad muudatused, sest need standardid on nüüd valmis saanud ja IAASB poolt välja antud. Need muudatused ei ole tekstis markeeritud.

Allpool esitatud muudatuse joonealuse märkuse number ei ole kooskõlas muudetava ISAGA ja vaadata tuleks seda ISA.

ISA 700 (muudetud) „Arvamuse kujundamine ja aruandlus finantsaruannete kohta” **Nõuded**

Töövõtupartneri nimi

46. Töövõtupartneri nimi tuleb lisada börsinimekirja kantud majandusüksuste finantsaruandeid käsitlevatesse audiitori aruannetesse, välja arvatud harvadel juhtudel, kui võib põhjendatult eeldada, et sellise info avalikustamine põhjustab märkimisväärse isikliku julgeolekuohu. Harvadel juhtudel, kui audiitor kavatses mitte lisada audiitori aruandesse töövõtupartneri nime, peab audiitor arutama seda kavatsust nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, et informeerida audiitori hinnangut märkimisväärse isikliku julgeolekuohu tõenäosusest ja tõsidusest. (Vt lõigud A61–A63)

Rakendus- ja muu selgitav materjal

Töövõtupartneri nimi (vt lõik 45)

A61. ISQCs 1³¹ nõutakse, et ettevõtte peab kehtestama põhimõtted ja protseduurid, mis annavad põhjendatud kindluse, et töövõttud teostatakse kooskõlas kutsestandardite ning seadusest ja regulatsioonist tulenevate rakendatavate nõuetega. Hoolimata nendest ISQC 1 nõuetest on audiitori aruandes töövõtupartneri nime täpsustamise eesmärk suurendada börsinimekirja kantud majandusüksuse finantsaruandeid käsitleva audiitori aruande läbipaistvust kasutajate jaoks.

A62. Seadus, regulatsioon või riiklikud auditeerimise standardid võivad nõuda, et audiitori aruanne peab sisaldama töövõtupartneri nime, kes vastutab muude auditite eest peale börsinimekirja kantud majandusüksuste finantsaruannete auditite. Audiitor võib olla ka seaduse, regulatsiooni või riiklike auditeerimise standardite kohaselt kohustatud esitama või võib otsustada esitada audiitori aruandes töövõtupartneri täpsemaks kindlaksmääramiseks täiendavat informatsiooni peale töövõtupartneri nime, näiteks töövõtupartneri kutsetunnistuse numbril, mis on asjassepuutuv selles jurisdiktsioonis, kus audiitor praktiseerib

Märkus. Allpool esitatakse vastavad muudatused ISAs 700 (muudetud), mis tulenevad ISA 805 (muudetud) heakskiitmisest. Need muudatused jõustuvad ISAGA 805 (muudetud) ning uute ja muudetud audiitori aruandluse standarditega samal ajal.

Teksti on vajaduse korral lisatud ka ISAst 720 (muudetud) ja avalikustatava informatsiooni projektidest tulenevad muudatused, sest need standardid on nüüd valmis saanud ja IAASB poolt välja antud. Need muudatused ei ole tekstis markeeritud.

³¹ ISQC 1 „Kvaliteedikontroll ettevõtete puhul, mis viivad läbi finantsaruannete auditeid ja ülevaatamisi ning muid kindlustandvaid ja seonduvaid teenuseid”, lõik 32.

Allpool esitatud muudatuse joonealuse märkuse number ei ole kooskõlas muudetava ISAga ja vaadata tuleks seda ISA.

ISA 700 (muudetud) „Arvamuse kujundamine ja aruandlus finantsaruannete kohta”

Nõuded

Töövõtupartneri nimi

46. Töövõtupartneri nimi tuleb lisada börsinimekirja kantud majandusüksuste finantsaruandeid käsitlevatesse audiitori aruannetesse, välja arvatud harvadel juhtudel, kui võib põhjendatult eeldada, et sellise info avalikustamine põhjustab märkimisväärse isikliku julgeolekuohu. Harvadel juhtudel, kui audiitor kavatses mitte lisada audiitori aruandesse töövõtupartneri nime, peab audiitor arutama seda kavatsust nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, et informeerida audiitori hinnangut märkimisväärse isikliku julgeolekuohu tõenäosusest ja tõsidusest. (Vt lõigud A61–A63)

Rakendus- ja muu selgitav materjal

Töövõtupartneri nimi (vt lõik 45)

A61. ISQCs 1³¹ nõutakse, et ettevõtte peab kehtestama põhimõtted ja protseduurid, mis annavad põhjendatud kindluse, et töövõttud teostatakse kooskõlas kutsestandardite ning seadusest ja regulatsioonist tulenevate rakendatavate nõuetega. Hoolimata nendest ISQC 1 nõuetest on audiitori aruandes töövõtupartneri nime täpsustamise eesmärk suurendada börsinimekirja kantud majandusüksuse finantsaruandeid käsitleva audiitori aruande läbipaistvust kasutajate jaoks.

A62. Seadus, regulatsioon või riiklikud auditeerimise standardid võivad nõuda, et audiitori aruanne peab sisaldama töövõtupartneri nime, kes vastutab muude auditite eest peale börsinimekirja kantud majandusüksuste finantsaruannete auditite. Audiitor võib olla ka seaduse, regulatsiooni või riiklike auditeerimise standardite kohaselt kohustatud esitama või võib otsustada esitada audiitori aruandes töövõtupartneri täpsemaks kindlaksmääramiseks täiendavat informatsiooni peale töövõtupartneri nime, näiteks töövõtupartneri kutsetunnistuse numbrit, mis on asjassepuutuv selles jurisdiktsioonis, kus audiitor praktiseerib.

³¹ ISQC 1, „Kvaliteedikontroll ettevõtete puhul, mis viivad läbi finantsaruannete auditeid ja ülevaatamisi ning muid kindlustandvaid ja seonduvaid teenuseid”, lõik 32.